

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารกลาง ฝ่ายบริหารทั่วไป โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๒๔๐ - ๕๙ ต่อ ๒๑๑๖

ที่ กษ ๐๔๐๑/ว ๖๑๗

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง เอกสารแจ้งเวียน

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ผู้เชี่ยวชาญกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ผู้อำนวยการสำนัก , ผู้อำนวยการศูนย์ และ ผู้อำนวยการกอง
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐
ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด
ผู้อำนวยการกลุ่มและหัวหน้าฝ่าย ในสังกัดสำนักบริหารกลาง

สำนักบริหารกลาง ขอส่งสำเนา หนังสือ ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง
กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารกลาง ที่ กษ ๐๔๐๑.๒/๑๔๖๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐
เรื่อง รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)

- จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ
 โปรดทราบและถือปฏิบัติ
 โปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 โปรดทราบและแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

(นายบุญเลิศ ใจดี)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

รตส.วิภา
รับที่ ๕๓๖
วันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๖๐
เวลา ๑๔.๑๕

สำนักบริหารกลาง
เลขที่รับ ๙๓๖
วันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๖๐
เวลา ๑๑.๓๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารกลาง โทร. ๐.๒๖๒๘ ๕๒๔๐ ต่อ ๔๒๒๔

ที่ กษ ๐๔๐๑.๒/ ๑๔๖๕ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๑. ต้นเรื่อง

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหนังสือที่ กษ ๐๒๐๑.๐๖/ว ๔๓๒๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) โดยให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (เอกสารแนบ)

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงวัฒนธรรม ได้รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย และได้จัดทำแผนแม่บทฯ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานสำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยให้หน่วยงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุคลากร และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ของทุกปี

๓. ขอกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง -

๔. ข้อพิจารณา

ในส่วนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เห็นควรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๑ จัดให้มีการจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุคลากรในสังกัด

๔.๒ ในส่วนการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารกลาง ได้ประสานไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้ว ได้ความว่าทางคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงานดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยจะมีหนังสือถึงทุกหน่วยงานในสังกัดให้รายงานผลการดำเนินการตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ เสนอต่อคณะกรรมการฯ ต่อไป

๕. ข้อเสนอแนะ

เห็นควรมอบหมายให้ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักบริหารกลาง แจ้งเวียนคู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ดำเนินการตามเสนอ

๒๙ พ.ค. ๒๕๖๐

(นางสาววิภา เจริญศิริสุนทร)

รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๒๙ พ.ค. ๒๕๖๐

(นายบุญเลิศ ใจดี)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

คู่มือการขับเคลื่อน
แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

กระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา

เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

ผู้จัดพิมพ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่ปรึกษา พลเอก ณะศักดิ์ ปฎิมาประกร
นายวีระ โรจน์พจนรัตน์
พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร
นายदनัย จันทร์เจ้าฉาย
นายมานัส ทารัตน์ใจ
นางพิมพ์กาญจน์ ชัยจิตรสกุล
นางสาวพิไล จิรไกรศิริ
นายชวลิต ศิริภิมรมย์
นายเกรียงศักดิ์ บุญประสิทธิ์
นางศรินวล ลักกิตโร
นายสำรวย นักการเรียน
นายอนุชา หาระหนี่

ประธานกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
ประธานอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)
ประธานอนุกรรมการด้านวิชาการการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
ประธานอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
อธิบดีกรมการศาสนา
ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม
ที่ปรึกษากรมการศาสนา
ที่ปรึกษากรมการศาสนา
ผู้อำนวยการกองศาสนูปถัมภ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
เลขาธิการกรมการศาสนา
ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

คณะทำงานด้านข้อมูล

เจ้าหน้าที่สำนักงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ภาพประกอบ

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
และจากอินเทอร์เน็ต

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์การศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๓๑๔-๓๑๖ ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง
เขตบ่อน้ำร้อนประตูพายุ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร. ๐-๒๒๒๓-๓๓๕๑, ๐-๒๒๒๕-๙๔๙๑ โทรสาร ๐-๒๒๒๑-๐๑๓๕
นายพิรพล กนกวลัย ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ซึ่งได้ประกาศใช้แล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาประเทศให้สมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไป ให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้าง “สังคมคุณธรรม” ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และประเทศไทย ๔.๐ เพื่อให้สังคมเกิดความมั่นคง สงบสุขร่มเย็น ด้วยมิติทางศาสนา ตลอดจนนำเทคโนโลยีนวัตกรรมความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรมมาขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เกิดความมั่งคั่ง บนฐานของการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และรวมกลุ่มอย่างมีพลัง ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน โดยมีทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาร่วมกันดำเนินการบูรณาการตามแนวทาง “ประชารัฐ” เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) บรรลุผล จำเป็นต้องอาศัยทุกภาคส่วนของสังคมนาร่วมกันขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างระบบคุณธรรมของชาติให้เข้มแข็ง ด้วยหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จึงให้จัดทำ “คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)” ฉบับนี้ขึ้น โดยหวังว่าหนังสือคู่มือฉบับนี้ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานสำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นที่จะมาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ให้สัมฤทธิ์ผลในเชิงประจักษ์ เพื่อร่วมสร้างชาติให้มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนสืบไป

แผนผังการขับเคลื่อน

นโยบายนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

เป้าหมาย

พัฒนาประเทศไทยสู่ ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

- ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
- ยุทธศาสตร์ ประเทศไทย ๔๐

Model ในการพัฒนา

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม

สร้างคนไทยให้เข้มแข็ง มีทักษะแรงงาน

ยกระดับคุณภาพชีวิตและแข่งขัน

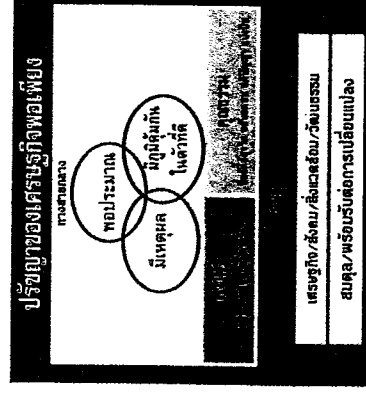
สร้างคนเก่งจากภายใน เชื่อมเศรษฐกิจไทยสู่โลกด้วยคนและนวัตกรรม

พัฒนาศักยภาพคนให้มีความรู้และนวัตกรรม

พัฒนาคนให้มีความรู้และนวัตกรรม

การเชื่อมร้อยความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยชาติด้วยสถาบันหลักทางสังคม

นำศาสตร์พระราชทานเป็นกลไกสำคัญขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๑ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และประเทศไทย ๔๐

หลักการขับเคลื่อน

- ขับเคลื่อนส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับ
- ขยายการส่งเสริมคุณธรรมลงสู่พื้นที่
- นำองค์ความรู้และกลไกภาคีเครือข่ายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนในทุกระดับ

แนวทางการขับเคลื่อน

- สร้างความเข้าใจ
- เชื่อมโยงแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติกับแผนระดับต่าง ๆ
- มีส่วนร่วมและบูรณาการแผนสู่การปฏิบัติ
- สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีเครือข่าย

ภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ที่ร่วมขับเคลื่อน : หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน องค์การระหว่างประเทศ

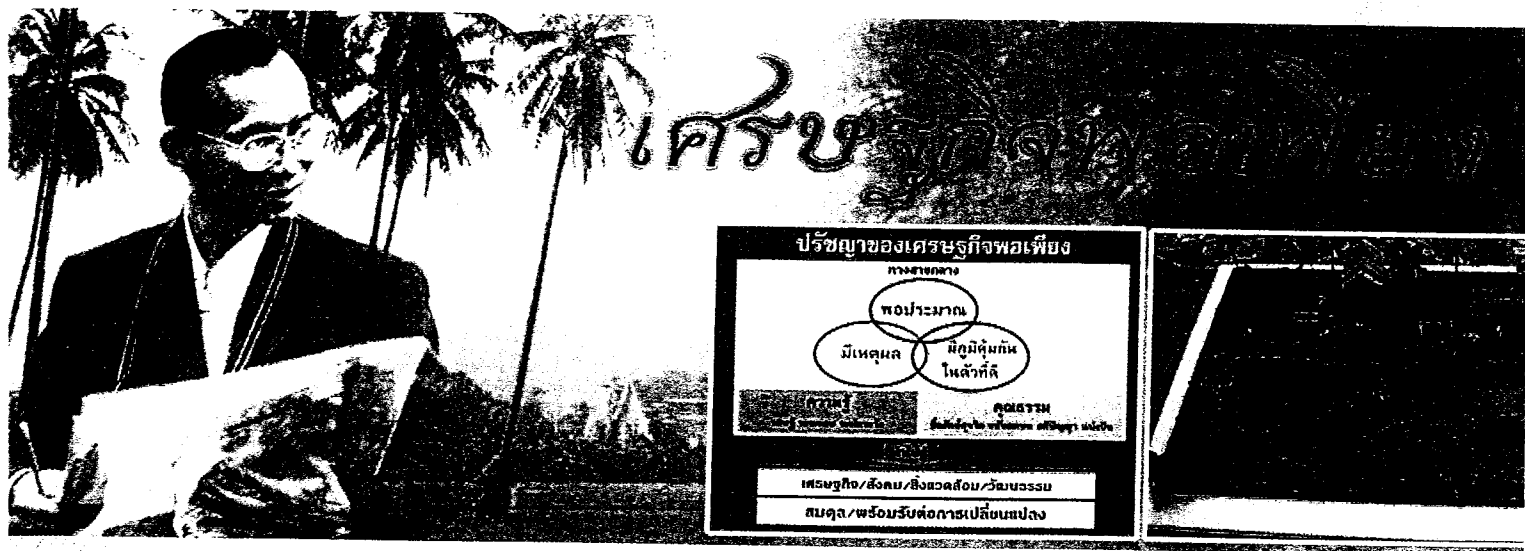
กระบวนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

- ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน
- ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน
- ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน
- ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- องค์กร หน่วยงาน ภาควิชาเครือข่ายเข้าใจแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ
- ประชาชน/บุคลากร/หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม/เข้าร่วมกิจกรรมเกิดคุณธรรมในสถานศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ๗,๐๐๐ แห่ง
- เกิดชุมชน/องค์กรคุณธรรม ๗,๐๐๐ แห่ง

คุณธรรม ชุมชนคุณธรรม สังคมคุณธรรม : มีภาพประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

จากนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน โดยให้นำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกรัชกาล หลักคำสอนของศาสนา วัฒนธรรม และความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมผ่านกลไก ประชากรัฐของรัฐบาลเพื่อสร้างพลังการทำความดีเพื่อชาติของประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทย อันจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจตามแนวคิด “คุณธรรม นำการพัฒนา” พร้อมทั้งจะก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยให้สังคม เกิดความเข้มแข็งจากภายในและเกิดกระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน” จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ควบคู่กับระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่นคง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

รัฐบาลมุ่งหวังที่จะเห็น ๓ สถาบันหลักของประเทศ คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความวัฒนาสถาพร เป็นฐานรากเชื่อมร้อยให้บ้านเมืองสมานฉันท์สู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยเฉพาะในปัจจุบันได้มียุทธศาสตร์สำคัญคือ “ประเทศไทย ๔.๐” เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย “ปัญญา” สร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” เชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยสู่โลกด้วยความสมดุล ด้วยการสร้างคนไทยเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ” ทั้งด้านพุทธิศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษาและจริยศึกษา สร้างสังคมไทยเป็น “สังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน” ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และรวมกลุ่มอย่างมีพลังเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ บนความหลากหลายทางชีวภาพ และทางวัฒนธรรม พร้อมกับเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เพิ่มมูลค่าการบริหาร (Creative Culture High & Value Service) เพื่อผลักดันให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีการใช้จ่ายที่พอเหมาะกับตนเองซึ่งจะส่งผลให้ประเทศหลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่อยู่กับดักรายได้ปานกลาง โดยเริ่มต้นจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่มุ่งเน้นการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำกับทิศทางการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างมีดุลยภาพ คำนึงถึงรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว คนในชาติได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม ความเพียร และมีจิตสำนึกคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ อาจประกอบด้วยความรู้ในข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการ คือ

๑) การมีหลักธรรมทางศาสนาทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ซึ่งคุณธรรมสำคัญที่ดำรงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ คือ (๑) ไม่เอาเปรียบคนอื่น (๒) ไม่ละเมิดสิทธิของคนอื่น (๓) ไม่ก้าวร้าว ไม่เสียดสีคนอื่น (๔) ประกอบสัมมาชีพสร้างความเจริญให้สังคม โดยประพฤติตนตามหลักคำสอนของศาสนา อาทิ

๑.๑ พระพุทธศาสนา

สอนให้ละเว้นความชั่ว ทำความดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ และบำเพ็ญประโยชน์สุข ๓ ประการให้บริบูรณ์แก่คนเป็นอันมาก คือ ๑) อุตตถะ ประโยชน์ตน ๑) ปัตถะ ประโยชน์ผู้อื่น และ ๓) อุภยัตถะ ประโยชน์ส่วนรวม

๑.๒ ศาสนาอิสลาม

สอนให้เชื่อมั่นในพระเจ้า ทำความดีละเว้นความชั่ว ไม่ฉ้อโกงผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น ไม่ใส่ร้ายส่อเสียดผู้อื่น ประกอบอาชีพสุจริต ปฏิบัติตามหลักศรัทธา (รุกนอ์มาน) หลักปฏิบัติ (รุกนอิสลาม) และหลักคุณธรรม (เอียะห์ซาน) ในศาสนาอิสลาม

๑.๓ ศาสนาคริสต์

สอนให้รักและเชื่อมั่นในพระเจ้า ให้ประพฤติตนเป็นคนดีและหมั่นทำความดี ให้มีใจรักและปรารถนาให้คนอื่นมีความสุข สังคมมีความสุขสงบสันติและมุ่งทำคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม

๑.๔ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

สอนให้รู้จักความละเอียดต่อการทำชั่ว และยึดหลัก सामानยธรรมหรือมนุษยธรรม ๑๐ ข้อ คือ อุดทน สันโดษ อภัยผู้อื่น ช่มใจ ทำใจให้บริสุทธิ์ ไม่ลักขโมย อดกลั่น มีปัญญา หาทางหลุดพัน มีสัจจะ ไมโกรธ ทำจิตใจให้สงบ

๑.๕ ศาสนาซิกข์

สอนให้ มีขันติ มีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ บำเพ็ญภาวนาชำระล้างจิตใจให้สะอาดอยู่เสมอ รู้รักสามัคคี ไม่ยุแหย่ให้สังคมแตกแยก โอ้อุ้มสังคมด้วยเมตตาจิต ช่วยเหลือสังคมทุกชั้นวรรณะ ให้มีความสุข บริจาคหนึ่งในสิบของรายได้ที่หามาได้อย่างสุจริตเพื่อเป็นสาธารณะทาน

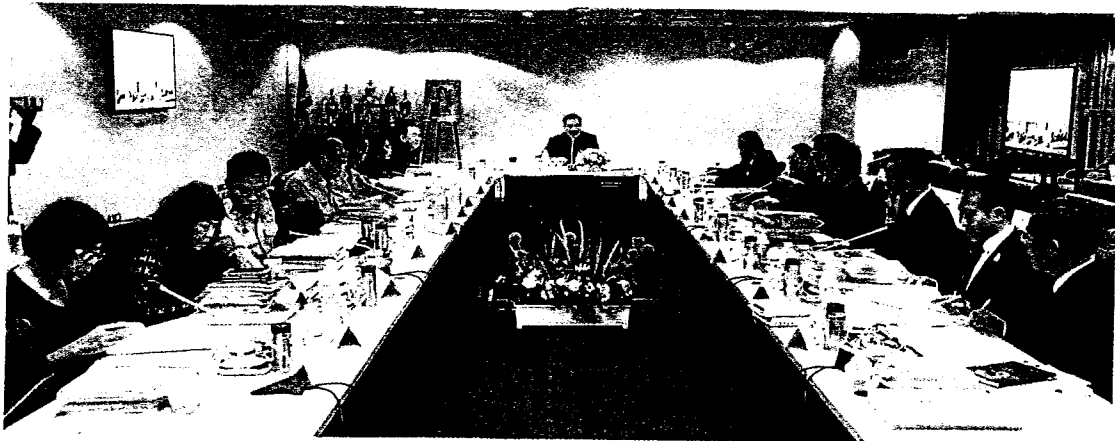
๒) การมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ คือ สอนให้รู้จักวางแผนชีวิตที่ถูกต้อง มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน คือ รู้จักป้องกันเหตุอันไม่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้น มีความรู้ควบคุมคุณธรรม ซึ่งปรัชญานี้สอดคล้องกับหลักสัปปริสธรรม ๗ ประการของพระพุทธศาสนา คือ รู้จักเหตุ-รู้จักผล-รู้จักตน-รู้จักประมาณรู้พอเพียง-รู้จักกาล-รู้จักชุมชน-รู้จักบุคคล และศาสนาอิสลามสอนให้ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง รู้จักให้ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ฟุ้งเฟ้อหรือฟุ้งเฟ้อ มีความพอดีกับชีวิต มีจิตใจโอบอ้อมอารีรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น ศาสนาคริสต์สอนให้มีความพอเพียง รู้จักยับยั้งความต้องการไว้ภายในขอบเขตที่เหมาะสม ทำให้เกิดความพอดี พอประมาณ ตลอดจนมีความรักในเพื่อนมนุษย์รู้จักการให้และการแบ่งปัน เป็นสังคมแห่งทางสายกลางที่แบ่งปันกันศาสนาพราหมณ์-ฮินดูสอนให้ดำเนินชีวิตอย่างสันโดษ เรียบง่ายช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และศาสนาซิกข์สอนปฏิบัติตามสังฆธรรมในพระมหาคัมภีร์ศรีคุรุครันถ์ซาฮิบ โดยประกอบสัมมาอาชีพโดยสุจริต ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความพอเพียง รู้จักพอ ประหยัดเก็บออม รักสันโดษ ไม่โลภ ใช้จ่ายบริการสังคมและให้เพื่อนมนุษย์ด้วยกาย วาจาและทรัพย์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

๓) การรักษาสืบสานวัฒนธรรมอันดีงาม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีมาคู่กับสังคมไทย เป็นความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย แสดงถึงเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรีของคนไทย ที่ปลูกฝังมาอย่างยาวนาน ทำให้คนไทยมีจิตสำนึกที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ รู้จักรักษาระเบียบวินัย รู้จักพัฒนาตนเอง มีความเอื้ออาทร รู้รักสามัคคี มีความรักในสถาบันของชาติคือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ดังนั้น เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิด “แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)” ฉบับนี้ขึ้น

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) นี้ ดำเนินการโดยคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีพลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ โดยคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และได้ผ่านการประชาพิจารณ์จากภาคส่วนต่าง ๆ ใน ๔ ภาคทั่วประเทศแล้ว

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย ๒) สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ ๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม และ ๔) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญของรัฐในการแก้ไขปัญหาวิกฤตคุณธรรมของคนในชาติ สร้างความสมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจ ให้ประเทศชาติและประชาชนมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมนำไปปฏิบัติและรายงานผลต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีตามลำดับ อีกทั้งให้สำนักงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติได้จัดทำ “คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)” ฉบับนี้ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน และเพื่อบูรณาการในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย โดยมีทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับนี้สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายของรัฐบาล

ในเบื้องต้นนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ สามารถบรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ภายใต้ภารกิจที่เร่งด่วนนี้ จึงได้กำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทยเพื่อนำสู่ความเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ” ๔ ประการ คือ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” โดยมีความหมาย ดังนี้

คุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย

พหุปัญญา	วินัย	สุจริต	จิตอาสา
๑. มีความพอประมาณ พอควร พอดี พออยู่ พอกิน มีความสงบ	๑. มีระเบียบและ จรรยาบรรณ ปฏิบัติตน ตามหน้าที่ของ พลเมืองดี	๑. ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ยึดมั่น ยืนหยัดในการรักษา ความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรม	๑. ให้และเสียสละ ประโยชน์ส่วนตน เพื่อส่วนรวม ลงมือทำ ด้วยความรัก ความสามัคคี
๒. ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม	๒. ปฏิบัติตนตามกติกา ขององค์กรและ สังคมที่กำหนด	๒. ไม่สนับสนุน ไม่ร่วมมือ ไม่ยินยอมและต่อต้าน การทุจริต ด้วยความ กล้าหาญ	๒. ทำความดีเพื่อความดี เอื้ออาทรต่อคน/สังคม โดยมิได้หวังผลตอบแทน
๓. มีเหตุมีผล ใช้ความรู้ อย่างรอบคอบรอบด้าน คำนึงถึงความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	๓. ปฏิบัติตามกฎหมายกติกา จรรยาบรรณ ของวิชาชีพ	๓. ใช้ดุลยพินิจที่ถูกต้อง ในการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น อย่างเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ	๓. กตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดิน ที่เกิดและผู้มีพระคุณ
๔. มีภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง	๔. เคารพต่อกฎหมาย	๔. ขับเคลื่อนสังคมสู่ ความดีงามและ มีธรรมาภิบาล ด้วยการ พูด การกระทำ และ การปฏิบัติหน้าที่	๔. ไม่นิ่งดูตาต่อการ ช่วยเหลือเกื้อกูลสังคม และผู้คนจนเป็นนิสัย

๑.๒ เป้าหมายของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

๑.๒.๑ ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงาม ด้วยหลักธรรมทางศาสนา มีความมั่งคั่งยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม

๑.๒.๒ สังคมเป็นสังคมคุณธรรมที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทร

และแบ่งปัน ซึ่งประกอบด้วยคนมีคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หน่วยงานคุณธรรม และชุมชนคุณธรรม

๑.๒.๓ ประเทศชาติมีความสุข สมานฉันท์ มั่นคงด้วยมิติทางศาสนาอย่างยั่งยืน เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

๑.๓ ตัวชี้วัดผลสำเร็จของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

แบ่งเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ ตัวชี้วัดระยะสั้น และตัวชี้วัดระยะปานกลาง ดังนี้

๑.๓.๑ ตัวชี้วัดระยะสั้น ระยะเวลา ๑ ปี ๖ เดือน (เดือนเมษายน ๒๕๕๙ - เดือนกันยายน ๒๕๖๐)

เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึงได้กำหนดตัวชี้วัดของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ในระยะสั้น มีกรอบระยะเวลา ๑ ปี ๖ เดือน โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้

- (๑) ทุกหน่วยงานมีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน
- (๒) ทุกหน่วยงานมีแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน
- (๓) ทุกหน่วยงาน/องค์กรภาคีเครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมมีความรู้ความเข้าใจในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

(๔) มีหน่วยงานและบุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชน ให้ความสำคัญและได้รับการอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑๐ ของไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๖๐ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - มีนาคม ๒๕๖๐) โดยเฉพาะการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งจะต้องเน้นการพัฒนาบุคลากรของรัฐเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับประชาชนทั่วไป

(๕) มีหน่วยงาน องค์กรที่ส่งเสริมและกระตุ้นการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๑๐ ของไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๖๐ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - มีนาคม ๒๕๖๐)

(๖) เกิดชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หรือหน่วยงานคุณธรรม จำนวน ๗,๐๐๐ องค์กรต้นแบบ

๑.๓.๒ ตัวชี้วัดระยะปานกลาง กำหนดกรอบระยะเวลา ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

(๑) ทุกหน่วยงาน/องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย เช่น กำหนดนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมภายในองค์กร วางแผนงาน จัดทำโครงการกิจกรรมเสริมสร้างปลูกฝังคุณธรรมและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามให้แก่สังคมเป็นองค์กรที่มี CSR หรือ Corporate Social Responsibility มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี อยู่บนหลักพอประมาณที่ต้องไม่เบียดเบียนตนเองและสังคม มีคุณภาพตามมาตรฐาน ISO หรือ The International Organization for Standardization ที่เป็นมาตรฐานคุณธรรมที่ใช้ได้กับทุกองค์กร มีการยกย่องเชิดชูองค์กรและบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นในด้านส่งเสริมคุณธรรม โดยค้นหาคนดีและมอบรางวัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกระแสสังคมส่งเสริมคนดี กับทั้งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ

(๒) มีการพัฒนาระบบ กลไกการบริหารจัดการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีระบบบริหารจัดการทางวิชาการองค์ความรู้ในเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรม และความสมานฉันท์ พร้อมทั้งมีการวิจัยและมีการพัฒนามาตรฐานด้านการส่งเสริมคุณธรรม มีหลักสูตรและจำนวนบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม และมีระบบกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและความสมานฉันท์ในมิติต่าง ๆ

(๓) มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น

(๔) ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก โดยมีการกำหนดให้มีการประเมินผลเรื่องคุณธรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความมีคุณธรรมของพลเมือง

๑.๔ หลักการในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

หลักการพื้นฐานเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมอย่างกว้างขวางมุ่งให้เกิดกระบวนการบูรณาการเชื่อมโยงแผนแม่บทฯ ทั้งฉบับกับทุกภาคส่วนของสังคม พร้อมทั้งผลักดันให้คนไทยทุกภาคส่วนร่วมเสริมสร้างคุณธรรมทุกบริบทของสังคม ดังนี้

๑.๔.๑ ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับ โดยยึดแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบทิศทางในการปฏิบัติในระดับต่าง ๆ

๑.๔.๒ กระจายการส่งเสริมคุณธรรมลงสู่พื้นที่ โดยยึดหลักพัฒนาพื้นที่ตามภารกิจและการมีส่วนร่วม ให้กระทรวงและจังหวัดเป็นพื้นที่ในการขับเคลื่อนเชื่อมโยงจากระดับประเทศสู่ระดับพื้นที่ชุมชน

๑.๔.๓ ใช้องค์ความรู้และกลไกภาคีเครือข่ายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในทุกระดับจนถึงระดับพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น

๑.๔.๔ ให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมคุณธรรมเป็นเป้าหมายหลัก โดยยึดถือตามข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการเป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จ ได้แก่

(๑) การยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนา โดยนำหลักธรรมทางศาสนาเกี่ยวกับการสอนให้เป็นคนมีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา มาบูรณาการกับการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา ซึ่งมุ่งสอนให้ศาสนิกชนกระทำแต่ความดีและพึงละเว้นการทำความชั่ว เพื่อให้เป็นคน “คิดดี พูดดี ทำดี” จนเป็นธรรมชาติหรือลักษณะนิสัยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม อันเป็นคุณลักษณะของความเป็น “คุณธรรมสากล” ซึ่งทุกศาสนาล้วนสอนให้ทุกคนเป็น “คนดี” ทั้งสิ้น

(๒) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นศาสตร์พระราชานำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนดำเนินชีวิตได้ในทุกระดับอย่างมั่นคง ตั้งแต่การประกอบกิจวัตรประจำวัน และสัมมาชีพของแต่ละ “บุคคล” ไปจนถึงการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อสร้างและพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนบนพื้นฐานของความพอมีพอกินและการพึ่งพาตนเอง ด้วยการยึดหลักพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ดำเนินชีวิตด้วยความรู้ควบคู่คุณธรรม อันประกอบด้วย มีความอดทน อดกลั้น อดออม ดำรงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงความมีเหตุผลและยึดหลักทางสายกลาง ซึ่งจะช่วยลดความโลภและการเบียดเบียนผู้อื่น

(๓) การดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม มีความเอื้ออาทร มีน้ำใจ มีขนบธรรมเนียม ประเพณีตามวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย มีภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวและทุนวัฒนธรรมอันหลากหลายสามารถนำไปต่อยอดเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์สร้างรายได้ให้กับประเทศชาติอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้สังคมไทยดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง

ส่วนที่ ๒ การขับเคลื่อน แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

๒.๑ การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติจะต้องอาศัยหน่วยงานและองค์กรภาคีเครือข่ายในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในระดับต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ จึงได้แบ่งการขับเคลื่อน ออกเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. ระดับนโยบาย มีคณะกรรมการ ๑ คณะ และคณะอนุกรรมการ ๔ คณะ รวมเป็น ๕ คณะ เป็นผู้กำหนดนโยบายและทิศทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย ดังนี้

๑) คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยมีพลเอก ธารณะศักดิ์ ปฎิมาประกร รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และมีอธิบดีกรมการศาสนา เป็นเลขานุการคณะกรรมการ มีหน้าที่ดูแลนโยบายส่งเสริมคุณธรรม ตลอดจนให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

๒) คณะอนุกรรมการกำกับติดตาม การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย โดยมี นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง วัฒนธรรมเป็นประธาน มีหน้าที่กำกับติดตามเสริมสร้าง ความร่วมมือภาคส่วนต่าง ๆ

๓) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) โดยมี พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเป็นประธาน มีหน้าที่ขับเคลื่อน แผนแม่บทฯให้เข้าถึงทุกภาคส่วนของสังคม

๔) คณะอนุกรรมการด้านวิชาการ การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย โดยมี นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำ กระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธาน มีหน้าที่วิเคราะห์ จัดทำข้อมูลเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม ในสังคมไทยให้สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ

๕) คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย โดยมีนายदनัย จันท์เจ้าฉาย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เป็นประธาน มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนของสังคม ตระหนักและนำแผนแม่บทฯ สู่การปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

๒. ระดับปฏิบัติการ มีคณะอนุกรรมการ ๒ คณะ เป็นหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ สู่การปฏิบัติของประชาชนในทุกพื้นที่ ดังนี้

๑) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง โดยมีปลัดกระทรวง เป็นประธานอนุกรรมการ และรองปลัดกระทรวง (หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกระทรวง) เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่จัดทำ ขับเคลื่อน ติดตาม รายงานผลตามแผนแม่บทและ แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนมีคุณธรรม ภายใต้งานกิจและงบประมาณของหน่วยงาน

๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ และวัฒนธรรมจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่จัดทำ ขับเคลื่อน ติดตาม รายงานผลตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนในจังหวัดมีคุณธรรม

๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) กำหนดเนื้อหาสาระในการขับเคลื่อนในปี ๒๕๖๐ จะเน้นส่งเสริมคุณธรรม ความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยจะมีคู่มือส่งเสริมคุณธรรมสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทุกภาคส่วนทั้งองค์กร หน่วยงาน บริษัทขนาดใหญ่หรือเล็ก รวมทั้งประชาชนทั่วไปสามารถนำไปใช้ได้โดยง่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

(๒) มีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัดและคณะทำงานในบริษัท ขององค์กร/หน่วยงาน เป็นคณะอำนวยการกลางในการบริหารจัดการสั่งการและขับเคลื่อน โดยบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมเชื่อมโยงร่วมกับแผนงานอื่น ๆ ตามภารกิจของภาคส่วนนั้น ๆ ตลอดจนบรรจุเป็นงานสำคัญ และสอดแทรกการส่งเสริมคุณธรรมลงในโครงการต่าง ๆ ของทุกภาคส่วน โดยเน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานโดยเฉพาะในส่วนราชการให้เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และให้รายงานผลความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย และคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติตามลำดับ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

(๓) ส่งเสริมทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญกับการจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามภารกิจ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชน กับทั้งให้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรม เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เนื่องในโอกาสมหามงคลต่าง ๆ

(๔) ให้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำและขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่จัดทำและดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจและให้จัดส่งแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมนั้น ๆ มายังคณะอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๐

(๕) ให้คณะทำงานจัดทำและขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน เร่งดำเนินการขับเคลื่อนสร้างความเข้าใจ การยอมรับ ตลอดจนติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานนั้น ๆ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมในภาพรวมและรายละเอียดของชุมชนคุณธรรม องค์กร/หน่วยงานคุณธรรมในสังกัด จัดส่งให้คณะอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ของทุกปี

แผนผังการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
ในระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ระดับนโยบาย

๑. คณะอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
๒. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๓. คณะอนุกรรมการด้านวิชาการการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
๔. คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

ระดับปฏิบัติการ

๑. คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง
๒. คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด

ในจังหวัด/องค์กร/หน่วยงาน และขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม
ระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน

จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน
บูรณาการทำงานร่วมกับแผนอื่นๆและภาคส่วนต่างๆเชื่อมโยงกับแผนงานตามภารกิจของหน่วยงาน
และแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามบริบทของหน่วยงาน

การขับเคลื่อน

- เน้นสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ สร้างความเข้มแข็งจากภายใน สร้างสังคมเกื้อกูลและแบ่งปันตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ของรัฐบาล
- เน้นส่งเสริมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา ในปี ๒๕๖๐
- ดำเนินการตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน
- เน้นการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- เน้นการสนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
- เน้นการสร้างและขยายเครือข่ายชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานให้มีคุณธรรมตามภารกิจ

ติดตามผล

- ติดตามประเมินผลแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน
- ติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน

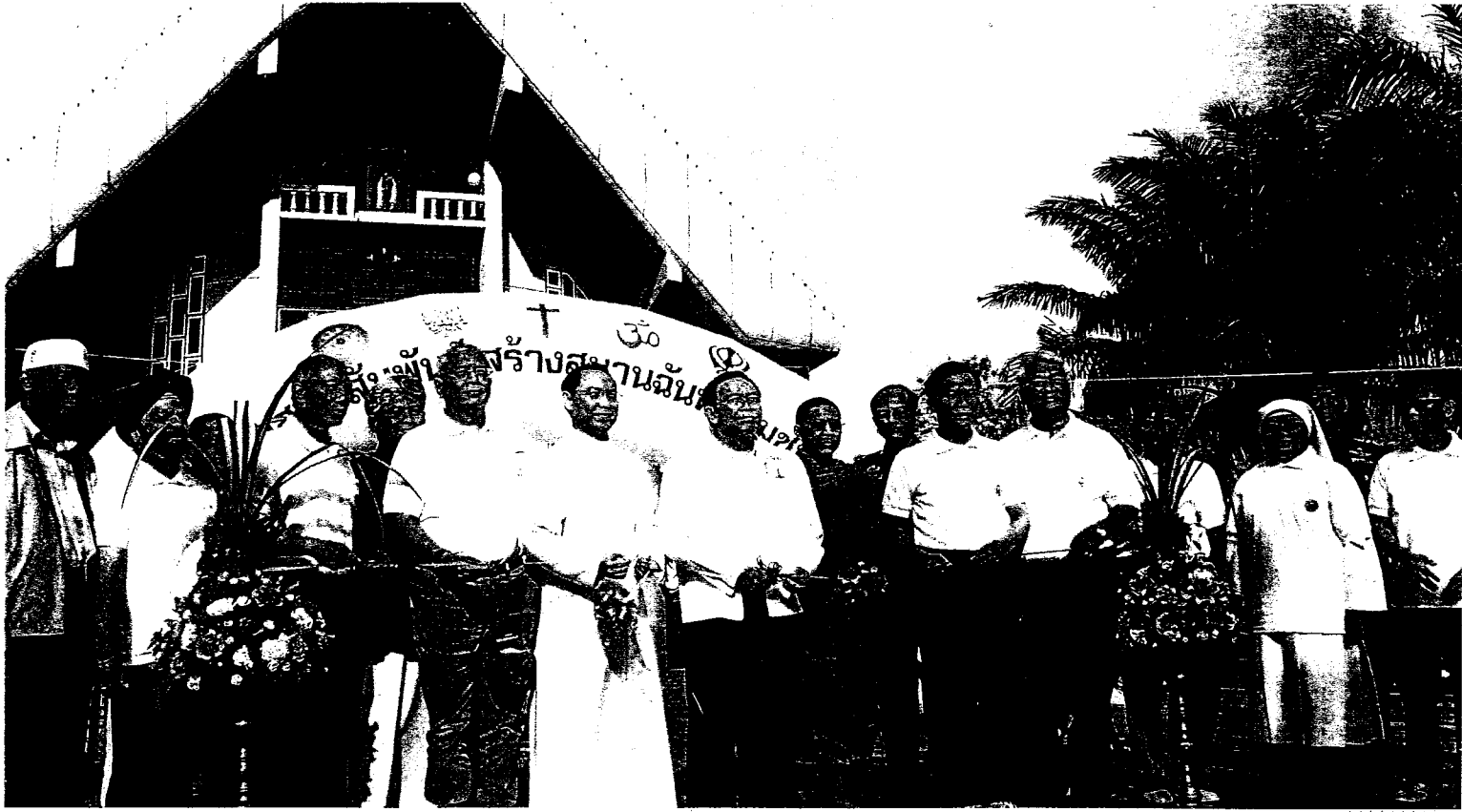
รายงานผล

- รายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง/จังหวัด/องค์กร หน่วยงาน
- รายละเอียดชุมชนคุณธรรม องค์กร/หน่วยงานคุณธรรมในสังกัด

คณะอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๓ กระบวนการสร้างชุมชน/ องค์กร/หน่วยงานคุณธรรม

๓.๑ กระบวนการสร้างชุมชน/องค์กร/หน่วยงานคุณธรรม : ผลสัมฤทธิ์ของแผนแม่บทฯ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) นี้ คือการเสริมสร้างสังคมให้มีคุณธรรมความดี ซึ่งสังคมคุณธรรมก็คือสังคมที่ประกอบด้วย คนมีคุณธรรม ครอบครัวมีคุณธรรม องค์กรหน่วยงานมีคุณธรรม ชุมชนมีคุณธรรม ทุกภาคส่วน มีคุณธรรมในทุกระดับ สังคมนั้นย่อมเป็นสังคมที่มีคุณธรรมด้วย เนื่องจากความดีงามทั้งหลายที่เกิดขึ้น ในสังคมไทย เกิดจากการที่คน ครอบครัว องค์กร/หน่วยงาน ชุมชนและสังคม มีหลักธรรมทางศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขดำรงชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตามวิถีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เป็นสังคมที่ดีงามและอยู่เย็นเป็นสุข เป็นสังคมแห่งความพอเพียง และสันติสุข ซึ่งการประเมินผลสำเร็จของชุมชนคุณธรรมและองค์กรหน่วยงานคุณธรรมจะมีตัวชี้วัด ชุมชนและองค์กรหน่วยงานตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินชุมชนและองค์กรหน่วยงานคุณธรรม ที่ชัดเจนในขั้นตอนของการประเมินผลสำเร็จ

ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้าง “ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ” ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีบ้าน/วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน/ราชการหรือภาคประชารัฐร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ทุกชุมชน สำรวจ ค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง ที่โดดเด่น ที่จะนำมาอนุรักษ์สืบสานให้ดำรงอยู่เป็นอัตลักษณ์ที่มีคุณค่าอันเกี่ยวเนื่องกับหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรม โดยจัดทำเป็นแผนส่งเสริมพัฒนาชุมชนคุณธรรม

(๒) ให้ทุกชุมชน เห็นความสำคัญและประสานความร่วมมือใน ๓ ประสาน คือ “บวร” บ้าน วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน/ราชการ โดยมีวัด/ศาสนสถาน เป็นศูนย์รวมจิตใจ และเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมของชุมชน

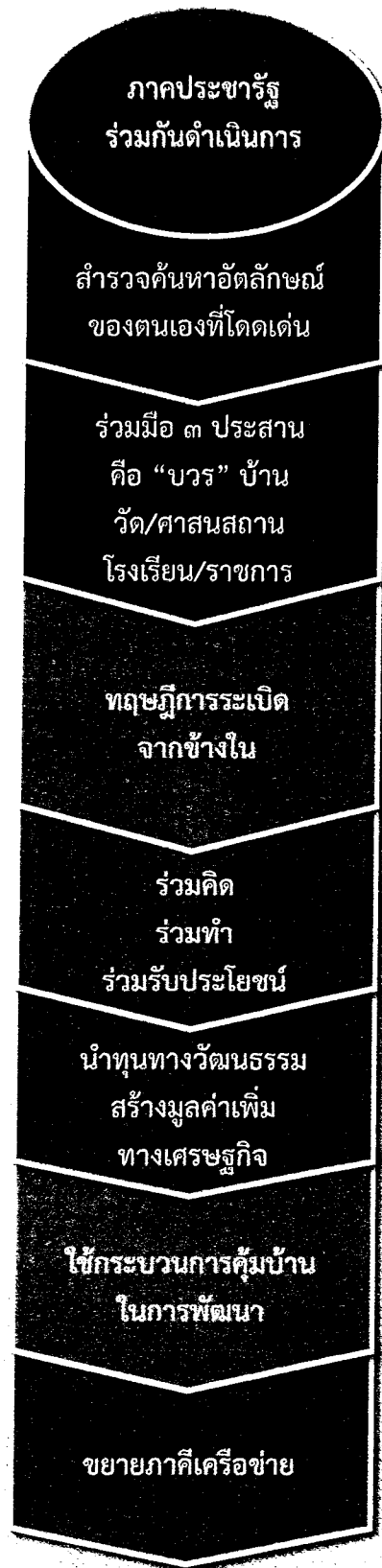
(๓) ใช้ทฤษฎีการระเบิดจากข้างในชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีความสมัครใจ และเข้าใจแก่นแท้ของการพัฒนาชุมชนภายใต้วิถีถิ่น วิถีไทย เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งด้วยหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม

(๔) สนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนงานของชุมชน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ ในลักษณะที่ให้ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์” อย่างเป็นระบบ และให้ทุกภาคส่วนบูรณาการความร่วมมือ

(๕) ให้ชุมชนคุณธรรมนำทุนทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชน

(๖) ใช้กระบวนการคุ้มบ้านในการพัฒนา ให้เข้าถึงและใกล้ชิดชาวบ้าน เพื่อให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาจิตใจของคนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

(๗) มีการขยายภาคีเครือข่าย โดยใช้หลักการชุมชนแบบเครือญาติ และสร้างชุมชนคุณธรรมต้นแบบ (Best Practice) ให้การยกย่องเชิดชู พัฒนายกระดับให้เป็นตัวอย่าง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่

๓.๒ องค์ประกอบของชุมชนคุณธรรม

มีองค์ประกอบ ๒ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านคุณลักษณะข้อปฏิบัติหลักของชุมชนคุณธรรม มี ๓ ประการ เป็นจิตสำนึกที่ระเบิดจากข้างในชุมชนจากหัวใจของคนในชุมชนเองซึ่งจะทำให้เกิดความยั่งยืน โดยจะต้องสืบค้นรากเหง้าที่แท้จริงของชุมชน เติมเต็มในสิ่งที่ชุมชนขาด พัฒนาต่อยอด ส่งเสริมบ่มเพาะสร้างกระแสและจิตสำนึกให้เป็นชุมชนคุณธรรมในอุดมคติ โดยมีข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการ ดังนี้

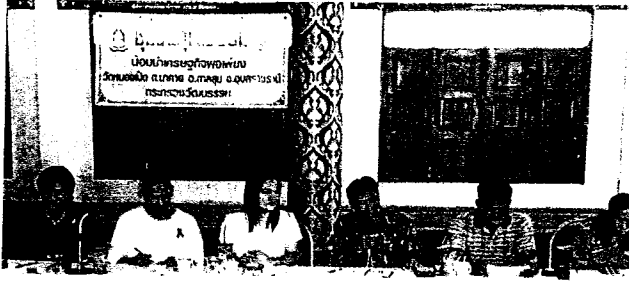
๑.๑) ความศรัทธายึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนาของทุกศาสนา ซึ่งเป็นคุณธรรมสากลเป็นความดีที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและผู้อื่น และเป็นความซื่อสัตย์ที่พึงละเว้น เพราะสร้างความเดือดร้อนให้ส่วนรวมและผู้อื่น โดยยึดหลักการทำดีเพื่อผลประโยชน์ของคนหมู่มากเป็นสำคัญ นอกจากนี้ คุณธรรมยังเป็นการคืนความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ มีความรักเกื้อกูลและแบ่งปัน คุณธรรมจึงเป็น “ความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม” ซึ่งประชาชนควรนำไปปฏิบัติ

สำหรับคุณธรรมที่เน้นส่งเสริมในปี ๒๕๖๐ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กล่าวคือ คนในชุมชนต้องมีจิตอาสาเพื่อส่วนรวม เข้ามาทำงานให้ชุมชนโดยไม่หวังผลตอบแทน ต้องมีความพอเพียงไม่โลภมาก เมื่อรวมตัวเป็นชุมชนแล้วต้องมีวินัยเคารพกฎเกณฑ์ของชุมชนนั้น ๆ และข้อสำคัญการอยู่ร่วมกันภายในชุมชนต้องมีความสุจริตซื่อสัตย์ต่อกันซึ่งคนในชุมชนปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาแล้วผลที่ได้รับคือปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนก็จะลดน้อยลงได้เพราะคนในชุมชนมีคุณธรรมเพิ่มขึ้น

๑.๒) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เป็นการสอนให้รู้จักการวางแผนชีวิตที่ถูกต้อง มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันรู้จักป้องกันเหตุอันไม่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้น มีความรู้ และมีคุณธรรม มีงานทำ พึ่งพาตนเองได้ มีรายได้พอเพียง และมีความสุข

๑.๓) การรักษาสืบสานประเพณีและวัฒนธรรม เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน ซึ่งมีคุณค่าที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมอันดีงามที่ต้องรักษาไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลัง เป็นการมองสู่อนาคตอย่างยั่งยืน

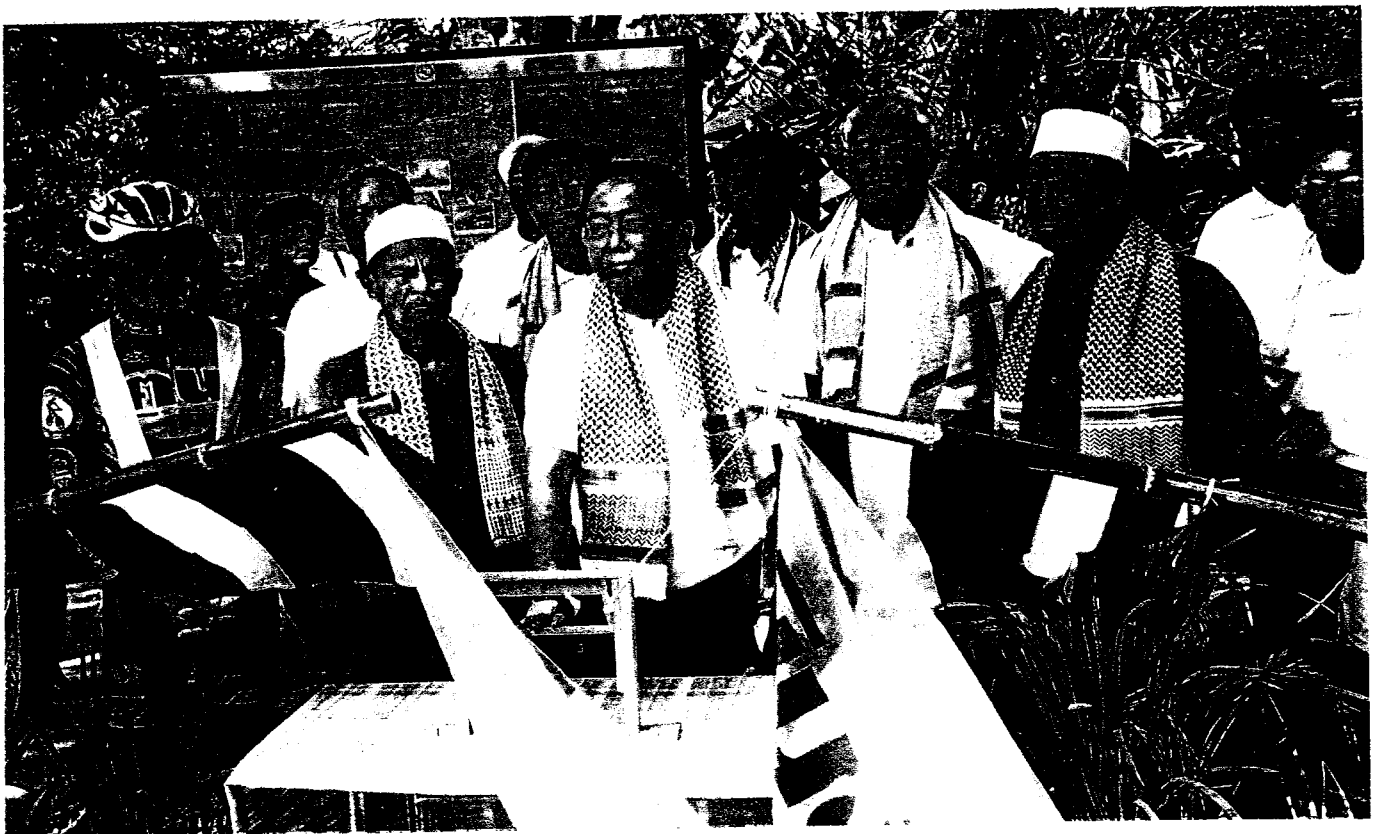
๒) ด้านกระบวนการบริหารจัดการชุมชนคุณธรรมแบบบูรณาการ มีกระบวนการที่จะขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเป็นชุมชนคุณธรรมที่อยู่รอด-อยู่ร่วม-อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ซึ่งในการขับเคลื่อนให้ชุมชนประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยความพร้อมของชุมชน คือ ชุมชนมีศักยภาพ มีเจตจำนงอันแน่วแน่ และมีโอกาสในการพัฒนา ซึ่งผลสำเร็จของการสร้างชุมชนคุณธรรมดังกล่าวอาจประเมินได้จากกระบวนการของการจัดกิจกรรม และกระบวนการพฤติกรรมของคนในชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๓ องค์ประกอบขององค์กร/หน่วยงานคุณธรรม

องค์ประกอบขององค์กร/หน่วยงานคุณธรรม ถือเป็นกุญแจสำคัญขององค์กร/หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน การเป็นองค์กรที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงกับชุมชน และตอบสนองบางสิ่งคืนให้กับชุมชนหรือสังคม เช่น รับผิดชอบต่อสังคม โดยไม่ปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำลำคลอง จัดกิจกรรมการกุศลหรือจัดกิจกรรมทางศาสนา ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นนอกจากจะสร้างความประทับใจและภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชนแล้ว ยังทำให้บุคลากรในองค์กร/หน่วยงาน เกิดความภูมิใจที่ได้ทำความดีเพื่อชุมชน

ดังนั้นการเป็นองค์กร/หน่วยงานคุณธรรม จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ส่งเสริมและปฏิบัติตามข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการ ในการบริหารองค์กร ได้แก่ ยึดมั่นในศาสดา ดำรงชีวิตและบริหารองค์กรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม ใน ๔ ด้าน กล่าวคือ ด้านองค์กร มีการนำองค์กรอย่างมีคุณธรรม มีแผนส่งเสริมคุณธรรมสำหรับองค์กร ยึดหลักความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านผู้ปฏิบัติงาน เสริมสร้างสมาชิกภายในองค์กรให้มีคุณธรรมจริยธรรมยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา ด้านสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนโดยรอบ และมีส่วนช่วยสนับสนุนชุมชนในข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการนั้น ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่ผู้รับบริการหรือลูกค้าจะได้รับ ไม่เอาर्डเอาเปรียบ มีการบริการต้อนรับด้วยความสุภาพอ่อนโยน ให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกเป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้รับบริการ รักความเป็นไทย รวมอนุรักษ์วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทย

**กระบวนการสร้างชุมชน องค์กร/หน่วยงานคุณธรรม :
ผลสัมฤทธิ์ของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)**

องค์ประกอบของชุมชนคุณธรรม

๑. ด้านคุณลักษณะข้อปฏิบัติหลักของชุมชนคุณธรรม
 - ศรัทธายึดมั่นในศาสนา
 - ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ
 - จุดเน้นปี ๒๕๖๐ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา
 - น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
 - พอประมาณ
 - มีเหตุผล
 - มีภูมิคุ้มกัน
 - มีความรู้และคุณธรรม
 - รักษาสืบสานวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม
 - ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย
 - สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี
 - รักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - นำทุนทางวัฒนธรรมสร้างงานสร้างรายได้
๒. ด้านการบริหารชุมชนคุณธรรมแบบบูรณาการ
 - แสวงหาแนวร่วมประสานความร่วมมือ “บวร”
 - พัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมมีเจตจำนงมีธรรมานุชุมชน
 - จัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยระเบิดจากข้างใน
 - ใช้กระบวนการคุ้มบ้าน เข้าถึง เข้าใจ และพัฒนา
 - มีการประเมินผลสำเร็จ ปรับปรุง พัฒนาให้มีศักยภาพ
 - ขยายผลโดยใช้ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ

องค์ประกอบขององค์กร/หน่วยงานคุณธรรม

๑. ด้านคุณลักษณะข้อปฏิบัติหลักของชุมชนคุณธรรม
 - ศรัทธายึดมั่นในศาสนา
 - ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม มีธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร
 - ผู้บริหารและคนในองค์กรยึดมั่นในศาสนา
 - ผู้บริหารมีส่วนร่วมส่งเสริมชุมชนคุณธรรม
 - น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
 - มีนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมความพอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา
 - มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม โดยมีขมรมจิตอาสา
 - มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัด อดออม
 - รักษาสืบสานวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม
 - ร่วมกับชุมชนฟื้นฟู อนุรักษ์ความเป็นไทย
 - สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี
 - จัดกิจกรรมเทิดทูนในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - สร้างวัฒนธรรมองค์กรยึดหลักคุณธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๒. ด้านการบริหารองค์กร/หน่วยงานคุณธรรมแบบบูรณาการ
 - มิตินำองค์กรคุณธรรม
 - บริหารองค์กรอย่างโปร่งใส
 - ผู้บริหารและบุคลากรมีส่วนร่วมจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมขององค์กร
 - กำหนดข้อตกลงร่วมภายในองค์กร
 - บริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - มิตិผู้ปฏิบัติงานคุณธรรม
 - อบรมพัฒนาให้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา
 - จัดกิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือสังคม
 - จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต
 - มิติสีงแวดล้อม
 - จัดกิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม
 - ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 - สร้างสภาพแวดล้อมหรือดำเนินงานภายในองค์กรอย่างมีคุณธรรม
 - มีส่วนร่วมส่งเสริมชุมชนคุณธรรม ให้ยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม
 - มิตีผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีคุณธรรม
 - จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้รับบริการ ยึดมั่นในศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม
 - จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ
 - ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเทศชาติและประชาชน
มั่นคง สงบสุขด้วยมิติทางศาสนา
มั่นคง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย
ยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
ศาลากลางทาวเวอร์ เลขที่ ๖๖ ถนนบรมราชชนนี
แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐๒-๔๒๒-๘๗๙๖ โทรสาร ๐๒-๔๒๒-๘๗๙๗
Website: www.dra.go.th
Email: nmpc.dra@gmail.com